

Sollentuna kommun

bun@sollentuna.se

Rektorn vid Töjnaskolan

aning_s@edu.sollentuna.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Töjnaskolan
i Sollentuna kommun

Tillsyn av Töjnaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sollentuna kommun under våren och hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Töjnaskolan besöktes av Skolinspektionen den 29 mars 2012 och den 23 maj 2012.

Helhetsbedömning

Töjnaskolan bedöms som helhet vara en väl fungerande skola i förhållande till de områden som granskats. Skolan följer upp och utvärderar verksamheten utifrån uppställda prioriterade mål. Dock saknas i detta arbete en systematisk uppföljning och utveckling av elevernas kunskapsresultat på skolövergripande nivå samt utvärdering av skolans värdegrundsarbete. Elevernas kunskapsresultat behöver regelbundet följas upp och analyseras i förhållande till de nationella målen som ett underlag för beslut om åtgärder i syfte att utveckla verksamheten och öka måluppfyllelsen.

Rektorn bedöms vara en tydlig pedagogisk ledare med goda kunskaper om det inre arbetet i skolan. Vid skolan samverkar personalen i de olika arbetslagen och det finns en samverkan mellan förskoleklassen och grundskolan. Undervisningen utformas och anpassas efter elevernas behov och förutsättningar. De individuella utvecklingsplanerna behöver dock utvecklas så att eleverna får skriftliga omdömen i alla ämnen. Såväl rektorn som personalen uppger att det pågår ett utvecklingsarbete med de individuella utvecklingsplanerna.

Skolan har rutiner för att uppmärksamma och utreda elevers behov av särskilt stöd samt ge särskilt stöd till de elever som bedömts vara i behov av det. Där emot behöver skolans arbete med åtgärdsprogram utvecklas.

Det bedrivs ett förebyggande arbete mot kränkande behandling vid Töjnaskolan. Skolan tar via enkäter reda på hur eleverna upplever sin skolmiljö, men systematiska utvärderingar av dessa uppföljningar saknas. Skolans plan mot kränkande behandling behöver förbättras så att den tydligare speglar det arbete som pågår på skolan. På så sätt kan planen bli ett mer användbart verktyg i skolans arbete för att säkerställa en trygg miljö för eleverna.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Töjnaskolan i Sollentuna kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sollentuna kommun att senast 2012-10-02 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Det finns inte för skolenheten en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Rektorn ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

2012-07-02

3 (10)

Dnr 43-2011:4860

- Rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- Det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn ansvarar inte för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns inte för skolenheten en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Huvudmannen är enligt skollagen skyldig att se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Töjnaskolans plan mot kränkande behandling läsåret 2011/12 benämns av skolan "Likabehandlingsplan och arbete mot kränkande behandling och mobbing". Vid Skolinspektionens dokumentgranskning av planen konstateras att det är otydligt om planen är tänkt att vara både en plan mot kränkande behandling i skollagens mening och en likabehandlingsplan i diskrimineringslagens mening. Det finns inget hinder mot att det finns en gemensam plan för arbetet mot kränkande behandling och diskriminering, men det är viktigt att det tydligt framgår vad som omfattas av planen. Vid intervju med rektorn och övrig personal på skolan framgår att Töjnaskolan använder flera olika enkäter för att ta reda på hur eleverna upplever sin skolsituation. I planen saknas dock konkreta åtgärder utifrån en analys av de kartläggningar som gjorts. Inte heller finns någon redogörelse för hur tidigare års planerade åtgärder har genomförts eller resultatet av dessa. Planen är inte heller daterad.

Av Skolverkets allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" (2012) framgår att kartläggningen av skolans situation inte behöver finnas med i planen mot kränkande behandling. Det är däremot viktigt att de slutsatser som verksamheten drar av kartläggningen framgår av planen. På så sätt kan barn, elever, vårdnadshavare och andra få en bild av situationen i verksamheten. Slutsatserna ska ligga till grund för och förklara de insatser som verksamheten måste sätta in för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. För att såväl personal som barn, elever och vårdnadshavare ska känna till hur verksamheten kommer att arbeta för att förebygga trakasserier

och kränkande behandling under det kommande året är det viktigt att insatserna beskrivs i planen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att Töjnaskolans plan mot kränkande behandling saknar ett flertal uppgifter som ska ingå i en sådan plan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid Skolinspektionens granskning av åtgärdsprogram konstateras att elevens behov av särskilt stöd redovisas i dem. Uppgifter om lång- och kortsiktiga mål, samt vilka insatser som ska vidtas för att nå dessa mål, är vagt beskrivna. Det är inte alltid tydligt hur de angivna insatserna är relaterade till målen i läroplanen och kunskapskraven. Det framgår när insatserna ska följas upp och utvärderas, men inte hur detta ska göras.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i de åtgärdsprogram som utarbetas i skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska lärare, elev och elevens vårdnadshavare vid utvecklingsamtal samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Läraren ska i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Det ska också sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid intervju med rektorn och lärare framgår att alla elever har en individuell utvecklingsplan som går igenom vid utvecklingssamtal en gång per termin. Eleverna får i slutet av varje termin, i december och juni, ett skriftligt omdöme i de ämnen och ämnesområden de läst. De skriftliga omdömena ges i form av kryss som av vissa lärare kompletteras med en nyanserad kommentar. Den individuella utvecklingsplanen tillsammans med de skriftliga omdömena ligger till grund för utvecklingssamtalet nästkommande termin. Eleverna ges ett ämnesövergripande omdöme i de samhälls- respektive naturorienterande ämnena. Enligt rektorn behöver arbetet med de individuella utvecklingsplanerna utvecklas, hon vill bland annat att det tydligare ska framgå hur elevens kunskapsutveckling ser ut i de olika ämnena. Rektorn och lärarna uppger vidare att det vid skolan pågår ett utvecklingsarbete med de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen.

Det går bra att använda sig av symboler för att beskriva elevers kunskap men det krävs att dessa kompletteras med en nyanserad beskrivning som tydliggör elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne. Eftersom det finns ett centralt innehåll i kursplanerna för respektive ämne från och med årskurs 4 ska skriftliga omdömen från och med denna årskurs ges i varje ämne som eleven får undervisning i och inte i hela ämnesblocket.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det skriftliga omdömet utformas med kryss men att detta inte alltid kompletteras med en mer nyanserad beskrivning som tydliggör informationen om elevens kunskaper. Vidare framgår att ett samlat omdöme ges i samhälls- respektive naturorienterande ämnen.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen.

Vid intervju med rektorn samt av skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2011/12 framgår skolans prioriterade mål under läsåret. I kvalitetsredovisningen redovisas mål och resultat samt analys och utvärdering av ett antal prioriterade områden. Elevernas kunskapsresultat finns redovisade främst i ämnena matematik, svenska och engelska. Enligt rektorn är det främst i dessa ämnen som elevernas kunskapsresultat på skolövergripande nivå följs upp. Det finns till exempel ingen sammanställning av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser på skolövergripande nivå. När det gäller skolans värdegrundsbete har rektorn och lärarna uppgett att skolan arbetar aktivt med att via enkäter och undersökningar ta reda på hur förhållandena är på skolan. Däremot uppges att det saknas analys och utvärdering av dessa sammanställningar. Konsekvensen av att ovan beskrivna delar saknas i skolans kvalitetsarbete blir att rektorn inte har ett komplett underlag för att utveckla verksamheten och öka måluppfyllelsen. Skolan behöver därför fortsätta utveckla arbetet med att utvärdera målen och de genomförda åtgärderna.

2012-07-02

8 (10)

Dnr 43-2011:4860

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans kvalitetsarbete inte omfattar analyser inom alla ämnen, att det saknas utvärdering av skolans värdegrundsarbete samt att genomförda åtgärder inte analyseras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Föfattning:

4 kap. 4 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Rektorn har redovisat att det 2011 i årskurs 3 var 92 procent av eleverna som nådde de nationella målen i svenska och 88 procent av eleverna som nådde de nationella målen i matematik. Resultaten i de nationella ämnesproven 2011 i årskurs 3 visar 90 till 100 procents måluppfyllelse på delproven i svenska och 78 till 96 procents måluppfyllelse på delproven i matematik. 2010 var det mellan 82 och 100 procent av eleverna som nådde målen i de nationella ämnesproven i svenska och mellan 84 och 100 procent av eleverna som nådde målen i de nationella ämnesproven i matematik.

Vårterminen 2011 var det 100 procent av eleverna i årskurs 5 som nådde målen i svenska inklusive svenska som andraspråk, 96 procent i matematik och 92 procent i engelska. 88 procent av eleverna nådde målen i samtliga ämnen i årskurs 5. Under 2011 genomfördes det inte nationella prov i årskurs 5 på Töjnaskolan.

Resultaten på de nationella proven 2010 i årskurs 5 varierade mellan 92 och 100 procents måluppfyllelse i svenska, 89 och 100 procents måluppfyllelse i matematik och 89 och 100 procents måluppfyllelse i engelska.

Resultat värdegrundsarbete

Vid skolan genomförs olika enkäter för att ta reda på hur elever och personal upplever skolmiljön. Resultaten av enkäterna följs upp men utvärderingen av resultaten är enligt rektorn ett utvecklingsområde. Rektorn beskriver att relationen mellan elever samt mellan elever och personal är god och att det är en lugn miljö i skolan. Elever uppger vid intervju och enkätsvar att de i stort upplever miljön som trygg och trivsamt, men att det förekommit att barn ger sig på andra barn. Både rektor och lärare är medvetna om detta och uppger att de har vidtagit olika former av åtgärder för att komma tillrätta med det.

Skolinspektionen genomförde inför tillsynen en enkätundersökning höstterminen 2011 som riktades till elever i årskurser 5. Enkätresultaten visar inom områdena trygghet, studiero och arbetet med att motverka kränkande behandling på ett något högre värde än genomsnittet för samtliga skolor som omfattas av undersökningen.

2012-07-02

10 (10)

Dnr 43-2011:4860

Beskrivning av Töjnaskolan

Töjnaskolans verksamhet omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-5 samt fritidshem. Skolan har även integrerade särskoleelever. Vårterminen 2012 är det 50 elever i förskoleklass och 240 elever i grundskola och två elever i grundsärskolan, totalt 292 elever. Den pedagogiska personalen på skolan är indelad i fyra arbetslag; Atlas F-3, Kometen F-3, Galaxen 4-5 och ett elevstöds-team (EST). Verksamheten leds av en rektor och en biträdande rektor. Rektorn tillträdde sin tjänst under hösten 2012.

I ärendets slutliga handläggning har Lena Rostock deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Annica Emmervall
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

2012-07-02

1 (2)

Dnr 43-2011:4860

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

2012-07-02

2 (2)

Dnr 43-2011:4860

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).